

PŘEHLED SZBP EU

Evropská unie a politika rozšíření

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

Hlavní body agendy SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

Obsah:

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ..... 4

Pracovní setkání EU a země západního Balkánu _____ 4

Přístupové konference – Srbsko, Černá Hora _____ 5

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU 6

Libye: Naplňování opatření souvisejících s migračním tlakem _____ 6

SBOP: souhlas Rady se spuštěním PESCO, EU-NATO _ 7

Podpora EU-Libanonu _____ 8

K revitalizaci v Jižním Súdánu 9

Setkání EU-Jižní Korea _____ 11

Další kolo syrských mírových rozhovorů v Astaně _____ 12

Přehled SZBP 12/2017

1. – 31. prosinec 2017

autor: Martin Kuta

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	EDICE: Přehled SZBP EU
Název: Evropská unie a politika rozšíření; Hlavní body agendy SZBP EU	Typ edice: online, ISSN 2533-4263
Autoři: Kuta, M.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2
Číslo: Přehled SZBP 12/2017	První vydání edice: leden 2005
Datum: 1. – 31. prosinec 2017	Frekvence vydání edice: měsíčně
Klíčová slova: SZBP; SBOP; ESVČ/EEAS; spolupráce; NATO; Balkán; přístupová konference; migrace; sankce; mírová jednání; politika sousedství	Zaměření: přehledy Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU
	Jazyk: CZ
	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
Oddělení komunikace a vzdělávání	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

OBSAH

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ _____	4
Pracovní setkání EU a země západního Balkánu _____	4
Přístupové konference – Srbsko, Černá Hora _____	5
HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU _____	6
Libye: Naplňování opatření souvisejících s migračním tlakem _____	6
SBOP: souhlas Rady se spuštěním PESCO, EU-NATO _____	7
Podpora EU-Libanonu _____	8
K revitalizaci v Jižním Súdánu _____	9
Setkání EU-Jižní Korea _____	11
Další kolo syrských mírových rozhovorů v Astaně _____	12

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

Pracovní setkání EU a země západního Balkánu

Popis problematiky

Součástí zprávy o stavu EU, kterou přednesl Jean-Claude Juncker v září letošního roku, byl též návrh připravit strategii pro úspěšné dokončení přístupových jednání a vstupu Srbska a Černé Hory do Unie.¹ Obě země jsou v uvedené zprávě hodnoceny jako nejpřípravenější pro vstup do Unie. EK uvedla, že v únoru 2018 zveřejní návrh strategie, která by měla naznačit kroky k úspěšnému vstupu Srbska a Černé Hory do Unie do roku 2025. Podle komentářů se strategie bude věnovat i dalším zemím – Albánii, Bosně a Hercegovině a Kosovu. Cílem činnosti EU a EK v příštím roce bude, aby se podařilo v roce 2019 sjednat právně závaznou dohodu o normalizaci vztahů mezi Srbskem a Kosovem a udělit Bosně a Hercegovině kandidátský status (namísto současného potenciálně kandidátského statusu).

Pokrok v přístupovém jednání západobalkánských států je rovněž programovou prioritou bulharského předsednictví Radě EU, které začne v lednu 2018.²

Jednání v institucích EU

Vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová se separátně sešla s předsedy vlád Makedonie Zoranem Zaevem a Albánie Edi Ramou. S oběma předsedy vlád diskutovala o vývoji v zemích a regionu a rovněž o výhledu na reformní kroky v příštím roce. V případě Makedonie vysoká představitelka zdůraznila pokračování reformního úsilí a navázání na již proběhlé kroky.³

Dne 18. prosince proběhlo společné setkání vysoké představitelky a předsedů vlád západobalkánských států. Tématem setkání byl vývoj a plán činnosti na rok 2018. EU chce pokračovat v zavádění opatření, díky nimž bude zajištěno směřování všech států regionu k hlubší evropské integraci.⁴

¹ STATE OF THE UNION 2017. EC.europa.eu [online], 13 September 2017 [cit. 2017-12-19], s. 10. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/letter-of-intent-2017_en.pdf.

² European Commission is preparing enhanced Western Balkans Strategy. Europeanwesternbalkans.com [online], 04.12.2017 [cit. 2017-12-19]. Dostupné z: <https://europeanwesternbalkans.com/2017/12/04/european-commission-preparing-enhanced-western-balkans-strategy/>.

³ K oběma setkáním viz Federica Mogherini met with Prime Minister Zoran Zaev. EEAS.europa.eu [online], 06/12/2017 [cit. 2017-12-20]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/36907/federica-mogherini-met-prime-minister-zoran-zaev_en.

Respektive Remarks by Federica Mogherini ahead of meeting with Edi Rama, Prime Minister of Albania. EEAS.europa.eu [online], 05/12/2017 [cit. 2017-12-20]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/36748/remarks-federica-mogherini-ahead-meeting-edi-rama-prime-minister-albania_en.

⁴ Federica Mogherini will host the Prime Ministers of the Western Balkans partners for an informal meeting in Brussels. EEAS.europa.eu [online], 15/12/2017 [cit. 2017-12-20]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/37470/federica-mogherini-will-host-prime-ministers-western-balkans-partners-informal-meeting_en.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Přístupové konference – Srbsko, Černá Hora

Dne 11. prosince proběhly v Bruselu dvě přístupové konference na ministerské úrovni s kandidátskými státy západního Balkánu.

Přístupová konference Srbsko

V případě Srbska přístupová konference schválila otevření dvou dalších kapitol přístupového jednání. Jedná se o kapitoly 6 (firemní právo) a 30 (vnější vztahy).⁵ Dle komentářů některé členské státy EU nesouhlasily s otevřením i kapitoly 33 (finanční a rozpočtová ustanovení) kvůli nedostatečnému pokroku v oblasti právního státu (kapitoly 23 a 24).⁶

Přístupová konference Černá Hora

Ve stejný den proběhla také na ministerské úrovni přístupová konference EU-Černá Hora. Během této konference byly otevřeny dvě kapitoly 2 (volný pohyb pracovní síly) a 3 (právo na zřízení a přeshraniční poskytování služeb). Celkově tak bylo otevřeno již 30 kapitol z 35. Dvě kapitoly byly předběžně uzavřeny.⁷

⁵ Seventh meeting of the Accession Conference with Serbia at Ministerial level Brussels. EEAS.europa.eu [online], 11/12/2017 [cit. 2017-12-19]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/37197/seventh-meeting-accession-conference-serbia-ministerial-level-brussels_en.

⁶ Serbia opens two new chapters in EU accession talks. Europeanwesternbalkans.com [online], 11. 12. 2017 [cit. 2017-12-19]. Dostupné z: <https://europeanwesternbalkans.com/2017/12/11/serbia-opens-two-new-chapters-eu-accession-talks/>.

⁷ Tenth meeting of the Accession Conference with Montenegro at Ministerial level Brussels, 11 December 2017. Consilium.europa.eu [online], 11/12/2017 [cit. 2017-12-19]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/12/11/tenth-meeting-of-the-accession-conference-with-montenegro-at-ministerial-level/>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

Libye: Naplňování opatření souvisejících s migračním tlakem

Popis problematiky

Summit EU a Africké unie (AU) přinesl dohodu o společných operačních skupinách (task force), na jejichž činnosti se podílí také OSN a jejichž stěžejní činnost spočívá v zavádění opatření souvisejících s ochranou a záchranou běženců, poskytování asistence a zrychlení udělování mezinárodní ochrany a návrat osob, které nesplňují požadavky na mezinárodní ochranu.⁸

V první polovině prosince vyhlásila ústřední volební komise v Libyi dvouměsíční registraci voličů pro nadcházející prezidentské volby, ačkoli jejich termín ještě nebyl oznámen. Podle zvláštního zmocněnce OSN pro Libyi Emada Al-Sayeha volby představují možnost, jak překonat rozdělení společnosti, i když politická a bezpečnostní situace stále nejsou příznivé. Rovněž uvedl, že jsou potřeba další právní kroky, aby volby proběhly dle mezinárodních standardů a nestaly se tak dalším zdrojem napětí v zemi.⁹ Potenciální kandidaturu na prezidenta oznámil generál Chalíf Haftar, který má značný vliv v armádě¹⁰, a také syn bývalého vůdce libyjské revoluce Saíf al-Islam Kaddáfí.¹¹ Oba kandidáti ale čelí podezření ze strany Mezinárodního trestního tribunálu kvůli porušení lidských práv a spáchání zločinů proti lidskosti.

Jednání v institucích EU

Dne 14. prosince proběhlo v Bruselu iniciační jednání představitelů organizací podílejících se na činnosti operační skupiny EU-AU-OSN. Jednání se dotklo statistiky návratů, které se díky dohodě o spolupráci povedlo již uskutečnit, a také přesunu osob, které splňují předpoklady pro udělení mezinárodní ochrany. Za účelem urychlení těchto činností došlo k dohodě na následujícím:

- EK a členské státy EU poskytnou další finanční prostředky pro činnost Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), která je činná přímo v Libyi.
- AU projedná s jednotlivými africkými státy možnost posílit jejich přítomnost v Libyi za účelem zajištění konsulárních služeb pro osoby, které se v současnosti nacházejí v zemi. Dále AU s Libyí vyjedná plošná povolení pro přistání a přelety letadel, která zajišťují transporty dotčených osob. Členské státy AU jsou rovněž vyzvány, aby zvážily možnosti přijetí osob, které se nemohou navracet do zemí původu z bezpečnostních důvodů.

Operační skupina dále zajistí přístup pracovníků IOM a Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) do všech běženeckých zařízení na území Libye a nerušený výkon jejich

⁸ Přehled SZBP EU 11/2017, s. 19–20.

⁹ Libya launches voter registration with election date unclear. Reuters.com [online], December 6, 2017 [cit. 2017-12-20]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-libya-security-election/libya-launches-voter-registration-with-election-date-unclear-idUSKBN1E02A6>.

¹⁰ Haftar shows signs he will run in Libyan elections next year. Middleeasteye.net [online], 17 December 2017 [cit. 2017-12-20]. Dostupné z: <http://www.middleeasteye.net/news/haftar-shows-signs-he-will-run-elections-next-year-393525306>.

¹¹ Gaddafi's son Saif al-Islam 'to run for Libyan presidency'. Middleeasteye.net [online], 18 December 2017 [cit. 2017-12-20]. Dostupné z: <http://www.middleeasteye.net/news/gadaffis-son-saif-al-islam-run-libyan-presidency-518043043>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

asistence (registrace běženců, posuzování jejich statusů a žádostí). Operační skupina dále zajistí lepší koordinaci mezinárodní činnosti proti organizovanému zločinu v oblasti migrace (překupníci a pašeráci lidí). Operační skupina se bude na různých úrovních pravidelně scházet.¹²

Vysoká představitelka k prvnímu výročí spolupráce EU-IOM uvedla, že unie uvolní dalších 100 milionů EUR pro podporu činnosti IOM i UNHCR.¹³

SBOP: souhlas Rady se spuštěním PESCO, EU-NATO

Popis problematiky

Stálá strukturovaná spolupráce (*permanent structured cooperation*, PESCO) je obrannou sektorovou spoluprací členských států, která je smluvně zakotvena do Lisabonské smlouvy.

Od přijetí Globální strategie EU pro SZBP (EUGS) v roce 2016 probíhají diskuze o možnostech posilování obranné spolupráce v rámci EU. Díky již existujícímu zakotvení do smluvního rámce primárního práva je PESCO nejjednodušší možností.

V listopadu notifikovaly členské státy EK a vysokou představitelku o úmyslu zahájit strukturovanou spolupráci.¹⁴

Jednání v institucích EU

Na zasedání Rady pro zahraniční věci bylo přijato rozhodnutí, kterým se spouští PESCO. Vlastní rozhodnutí obsahuje seznam zúčastněných států, společné závazky, principy řízení PESCO (na úrovni Rady a jednotlivých projektů), seznam projektů, které představují jádro spolupráce.¹⁵ Rozhodnutí také stanovuje, že administrativní náklady spojené s podpůrnou činností ESVC a Evropské obranné agentury (EDA) budou hrazeny z rozpočtu EU. Namísto toho operativní náklady na činnost v rámci PESCO by měly být hrazeny z rozpočtů jednotlivých členských států.¹⁶

Dvacet pět členských států (neúčastní se Spojené království, Malta a Dánsko) se zúčastní předběžně sedmnácti projektů.¹⁷

Další kroky při konkrétním spuštění PESCO by měly nastat na začátku příštího roku. Očekává se zveřejnění konečného seznamu projektů, jichž se alespoň některé členské státy hodlají účastnit.

¹² Meeting of the Joint AU-EU-UN Taskforce to Address the Migrant Situation in Libya. EEAS.europa.eu [online], 14/12/2017 [cit. 2017-12-20]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/37401/meeting-joint-au-eu-un-taskforce-address-migrant-situation-libya_en.

¹³ EU-IOM Joint Initiative for Migrant Protection and Reintegration: one year on. EEAS.europa.eu [online], 19/12/2017 [cit. 2017-12-20]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/37478/eu-iom-joint-initiative-migrant-protection-and-reintegration-one-year_en.

¹⁴ Blíže k tématu PESCO viz Vybrané téma PI 9/2017 PESCO - stálá strukturovaná spolupráce - Smluvní zakotvení, principy, závazky a historický vývoj. ISSN 2533-414X. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=138341>.

¹⁵ Podrobný popis kromě seznamu projektů, které nebyly dříve zveřejněny, obsahuje Vybrané téma PI 9/2017 PESCO - stálá strukturovaná spolupráce - Smluvní zakotvení, principy, závazky a historický vývoj. ISSN 2533-414X. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=138341>.

¹⁶ COUNCIL DECISION establishing Permanent Structured Cooperation (PESCO) and determining the list of Participating Member States, 14866/17. Consilium.europa.eu [online], 8 December 2017 [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/media/32000/st14866en17.pdf>.

¹⁷ Permanent Structured Cooperation (PESCO) first collaborative PESCO projects – Overview. Consilium.europa.eu [online] [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/media/32079/pesco-overview-of-first-collaborative-of-projects-for-press.pdf>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Dále se očekává zveřejnění principů řízení jednotlivých projektů a také obecných podmínek pro účast nečlenských států v projektech PESCO.¹⁸

Spolupráce EU-NATO

V návaznosti na dřívější rozhodnutí Rady o zintenzivnění spolupráce mezi EU a Severoatlantickou aliancí (NATO)¹⁹ přijala Rada další rozhodnutí o zavádění dohodnutých opatření. V úvodu rozhodnutí je pozitivně hodnocen vývoj zavádění opatření a jejich prioritní význam pro EU.²⁰

Zároveň Rada přijala další opatření (návrhy), k jejichž zavádění má s cílem posílit spolupráci EU-NATO dojít. Jedná se především o posílení spolupráce v oblasti opatření proti hybridním hrozbám (zvyšování připravenosti na hybridní hrozby, posilování spolupráce, pravidelná výměna informací mezi představiteli EU a NATO, připravenost ochrany civilistů, včetně nouzového a včasného řešení), operační spolupráce v oblasti moří, kybernetická bezpečnost, obranné kapacity a schopnosti, konání společných cvičení. Obě organizace zároveň potvrdily ochotu spolupracovat při posilování obranných a bezpečnostních aspektů třetích zemí. Dále EU i NATO budou posilovat politický dialog (společný postup v boji proti terorismu, politická podpora a stabilizace regionů).

Konference EU o odzbrojení a nešíření zbraní

Ve dnech 11. a 12. prosince proběhla konference EU o odzbrojení a nešíření zbraní, kterou organizují ESVČ a think-tanky. Jedním z diskutovaných témat byl také technologický pokrok pro kontrolu šíření zbraní, obchodu s nimi a právní nástroje pro omezování malých palebných zbraní.²¹

Podpora EU-Libanonu

Popis problematiky

Spolupráce mezi EU a Libanonem se řídí dohodou o prioritním partnerství. Tato dohoda byla podepsána na podzim 2016.²² EU se jejím prostřednictvím snaží přispět k demokratickému charakteru a stabilitě země, která představuje v regionálním kontextu spíše výjimku.

Součástí sjednané dohody byl také migrační kompakt. EU klade důraz na otázky spojené s migrační tematikou; Libanon představuje zemi, v níž se dle údajů Úřadu vysokého představitele OSN pro uprchlíky (UNHCR) nachází téměř 998 tisíc syrských běženců.²³

¹⁸ Defence cooperation: Council establishes Permanent Structured Cooperation (PESCO), with 25 member states participating. Consilium.europa.eu [online], 11/12/2017 [cit. 2017-12-21]. Dostupné z:

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/12/11/defence-cooperation-pesco-25-member-states-participating/>.

¹⁹ Přehled SZBP EU 12/2016, s. 9. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=77743>.

²⁰ Council conclusions on the Implementation of the Joint Declaration by the President of the European Council, the President of the European Commission and the Secretary General of the North Atlantic Treaty Organization.

Consilium.europa.eu [online], 5 December 2017 [cit. 2017-12-21]. Dostupné z:

<http://www.consilium.europa.eu//media/31947/st14802en17.pdf>.

²¹ Press release on the Sixth EU Conference on Non-Proliferation and Disarmament. EEAS.europa.eu [online], 14/12/2017 [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/37433/press-release-sixth-eu-conference-non-proliferation-and-disarmament_en.

²² K tomu viz blíže Přehled SZBP EU 11/2016, s. 20–21. ISSN 2533-4263. Dostupné z:

<http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=108721>.

²³ Syria Regional Refugee Response. Data.unhcr.org [online], Last update 30 Nov 2017 [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/country.php?id=122>.

Dle informací UNHCR se k začátku ledna 2018 nachází v regionu přes 5,469 milionů syrských běženců. Přibližně méně než jedna pětina těchto běženců se nachází právě v Libanonu.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Z důvodu nestabilní regionální situace, která mimo jiné vedla k tomu, že prezidentský úřad byl po určitou dobu uprázdněn, byly několikrát odloženy také parlamentní volby. Dohoda společenských relevantních skupin a politických stran, která odblokovala situaci v zemi a umožnila na podzim 2016 zvolit parlamentem prezidenta Michela Aúna, předpokládala změnu volebního systému, bez níž neproběhnou další parlamentní volby. V polovině prosince vydal ministr vnitra Nohad Machnouk dekret, kterým byly parlamentní volby stanoveny na 6. května roku 2018.²⁴ Dění v zemi také poznamenala nedávná snaha premiéra Saada Haríriho rezignovat na svou funkci kvůli rostoucímu napětí v zemi, z čehož nepřímo obviňoval Írán a na něj napojené hnutí Hizballáh. Později svůj záměr, dle komentářů pod tlakem ze strany svého ochránce Saúdské Arábie, stáhl.²⁵

Jednání v institucích EU

Dne 19. prosince zveřejnila EK balíček financování rozvojových a stabilizačních projektů v zemi. Finanční prostředky ve výši 44 milionů EUR jsou určeny na projekty související s volební reformou a podporou demokratických voleb, podporou státních a veřejných institucí, dále potom projekty zlepšení nakládání s odpady a zřízení decentralizovaného odpadového hospodářství a rozvojové projekty ve vybraných regionech země. Projekty odrážejí snahu EU podílet se na humanitární, rozvojové, stabilizační a bezpečnostní spolupráci se zemí.²⁶

Zveřejnění plánu souviselo s návštěvou vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federicy Mogheriniové v zemi. Ta se v druhé polovině prosince sešla s libanonským premiérem Saadem Harírim. Vysoká představitelka ocenila také rozhodnutí premiéra Haríriho stáhnout svou rezignaci a fungující libanonské instituce.²⁷

K revitalizaci v Jižním Súdánu

Popis problematiky

Střety mezi vládní armádou a ozbrojenými skupinami povstalců i nadále pokračovaly v Jižním Súdánu. Situace se i přes nadále platnou dohodu z roku 2015 nezlepšuje, podle některých komentářů se situace v zemi v prosinci zhoršila.²⁸ O její revitalizaci mělo regionální společenství jednat v polovině prosince 2017. Prezident Kiir odmítl zprávu Mezinárodního úřadu pro rozvoj (*International Authority on Development, IGAD*), protože nepovažoval vztah IGAD k zemi

Syria Regional Refugee Response. Data.unhcr.org [online], Last update 02 Jan 2018 [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php>.

²⁴ Lebanon sets 6 May date for first legislative election since 2009. Middleeasteye.net [online], 15 December 2017 [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: <http://www.middleeasteye.net/news/lebanon-sets-6-may-date-first-legislative-election-2009-1246543756>.

²⁵ Hariri rescinds resignation, month after throwing Lebanon into crisis. Middleeasteye.net [online], 5 December 2017 [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: <http://www.middleeasteye.net/news/hariri-rescinds-shock-resignation-561774797>.

²⁶ European Commission - Press release

New assistance package for Lebanon: EU strongly committed to supporting the country's development and stability. Europa.eu [online], 19 December 2017 [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-5290_en.htm.

²⁷ Remarks by Federica Mogherini at the joint press conference with Saad Hariri, Prime Minister of Lebanon.

EEAS.europa.eu [online], 20/12/2017 [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/37702/remarks-federica-mogherini-joint-press-conference-saad-hariri-prime-minister-lebanon_en.

²⁸ K tomu viz Přehled SZBP EU 8/2015, s. 8–9. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=115775>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

za rovnocenný.²⁹ I přes tuto roztržku mezi IGAD a prezidentem Kiirem se povedlo setkání v druhé polovině prosince 2017 uskutečnit, na něm vládní a opoziční tábory podepsaly dohodu o ukončení násilností a zajištění humanitární pomoci civilistům a osobám v nouzi.³⁰ Ty ale i přes tuto dohodu pokračovaly.³¹

Předmětem setkání bylo také pokračování revitalizujícího procesu na vysoké úrovni (*high level revitalization forum*, HRLF) za účasti představitelů vlády a rebelů, IGAD, Africké unie a předsedy etiopské vlády. Z jednání vzešlo společné prohlášení. V něm účastníci uvítali sjednání dohody o ukončení násilí, dále ocenili odhodlání zúčastněných stran zahájit a dodržovat revitalizační proces. V další fázi tohoto procesu se bude jednat o otázkách souvisejících s vládnutím, trvalou dohodou o příměří, přechodných bezpečnostních opatřeních a revizí zavádění opatření vyplývajících z dohody o ukončení konfliktu podepsané v roce 2015 (viz výše). Prohlášení také obsahuje výzvu směřovanou ke stranám konfliktu, aby usilovaly o sjednání mírového uspořádání země.³²

Podle Úřadu pro koordinaci humanitárních záležitostí (OCHA OSN) si jihosúdánský konflikt vyžádal sedm milionů osob v nouzi a dva miliony běženců, kteří se nacházejí v sousedních státech. Obyvatelstvo je vystaveno etnickému násilí a s tím související diskriminaci, nedostupnosti základních služeb a potřeb, podvýživě populace a především dětí (podle odhadů 1,1 milion dětí pod jeden rok věku) a nedostatku potravin, úmrtí a porušování práv dítěte.³³

Jednání v institucích EU

ESVČ k zahájení procesu revitalizace vydala prohlášení. Situaci v Jižním Súdánu považuje EU i nadále za kritickou, a proto oceňuje roli, kterou hraje při revitalizačním a mírovém procesu IGAD. Již v souladu s dřívějšími prohlášeními a dohodami o spolupráci mezi EU a Africkou unií je

²⁹ Představitelé neformálního uskupení trojky pro Jižní Súdán, kterou tvoří Spojené státy americké, Spojené království a Norsko, vyzvali všechny strany k dodržování přísné neutrality a vzájemného respektu. Ocenili rovněž roli, kterou IGAD při rozhovorech zprostředkovává. Žádná ze stran nesmí zpochybňovat roli IGAD.

South Sudan: Troika Statement to IGAD Council of Ministers Meeting on South Sudan. AllAfrica.com [online], 17 December 2017 [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: <http://allafrica.com/stories/201712170148.html>.

K roli IGAD se průběžně pozitivně vyjadřuje také EU. Ačkoli se EU přímo neúčastní mírových rozhovorů a procesu revitalizace země, unie pořádá neformální setkání se zástupci IGAD.

K tomu viz Přehled SZBP EU 9/2017, s. 18–19. ISSN 2533-4263. Dostupné z:

<http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=138312>.

³⁰ High Level Revitalization Forum. Agreement on Cessation of Hostilities, Protection of Civilians and Humanitarian Access. Republic of Sudan. Addis Ababa, 21st December 2017. IGAD.int [online] [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: <https://www.igad.int/attachments/article/1731/1712%2021%20Signed%20CoH%20Agreement.pdf>.

³¹ South Sudan. Crisisgroup.org [online], December 2017 [cit. 2018-01-03]. Dostupné z:

<https://www.crisisgroup.org/crisiswatch#south-sudan>.

³² High Level Revitalization Forum For The Resolution Of The Conflict In South Sudan Concluded With Signing Of An Agreement On Cessation Of Hostilities. Addis Ababa, Ethiopia, December 21, 2017. IGAD.int [online] [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: <https://www.igad.int/programs/115-south-sudan-office/1731-high-level-revitalization-forum-agreement-on-cessation-of-hostilities-protection-of-civilians-and-humanitarian-access-republic-of-south-sudan>.

Znění dohody o příměří

³³ Podrobněji viz 2018 South Sudan Humanitarian Needs Overview. Office for Coordination of Humanitarian Affairs. Nov 2017. Reliefweb.int [online] [cit. 2018-01-03]. Dostupné z:

https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/South_Sudan_2018_Humanitarian_Needs_Overview.pdf.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

zdůrazněna připravenost EU podílet se na stabilizaci země, sjednání dalších dohod o normalizaci situace v zemi a post-konfliktní rekonstrukce.³⁴

ESVČ také odsoudila pokračující násilné střety, ke kterým došlo i přes sjednanou dohodu o příměří.³⁵

Setkání EU-Jižní Korea

Popis problematiky

Od roku 2010 udržuje EU s Korejskou republikou (Jižní Korea) strategické partnerství. Partnerství stojí na respektu k demokratickým principům, lidským právům a právnímu státu a tržnímu hospodářství. Konkrétní spolupráce mezi EU a Korejskou republikou se týká vzdělání, vědy a technologie a klimatických změn.

V souvislosti s vývojem souvisejícím se severokorejským jaderným programem se regionální záležitosti stávají velkým tématem dvoustranných vztahů. Korejská republika je aktivní také v celosvětové snaze omezovat zbraně hromadného ničení a jejich šíření.³⁶

Jednání v institucích EU

Dne 16. prosince proběhlo 14. zasedání společného výboru EU-Korejská republika. Jednání výboru přineslo shodu na následujících krocích k posílení další spolupráce. V roce 2018 by měla proběhnout dvě specializovaná zasedání pracovních skupin – protiteroristická opatření a energetika, životní prostředí a klimatické změny. Dalším tématem byla příprava na zasedání summitu EU-Korejská republika, který by se v roce 2018 měl konat v Bruselu. Dvoustranné jednání na úrovni ministrů se bude také věnovat možnostem vyšší obchodní výměny a zapojení korejské strany do operací zvládnutí krizí. Obě strany také hodlají spolupracovat při ochraně osobních údajů.³⁷

K přijetí sankcí proti KLDK

Dne 22. prosince přijala Rada bezpečnosti OSN rezoluci o zprůsnění sankcí vůči Korejské lidově-demokratické republice (Severní Korea, KLDK). Sankce zavádějí další limity na dovoz ropy, rozšiřují seznam zboží, které nesmí být do Severní Koreje dováženo, zrušení převodu finančních částek zaměstnaných Severokorejců v zahraničí zpět do země původu (remitence), zavedení přísnějšího námořního režimu s cílem zajistit zákaz dovozu a vývozu surovin (ropa, uhlí).³⁸

³⁴ Statement by the Spokesperson on the High Level Revitalisation Forum for South Sudan. EEAS.europa.eu [online], 15/12/2017 [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/37522/statement-spokesperson-high-level-revitalisation-forum-south-sudan_en.

³⁵ Statement by the Spokesperson on the situation in South Sudan. EEAS.europa.eu [online], 02/01/2018 [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/37957/statement-spokesperson-situation-south-sudan_en.

³⁶ The Republic of Korea and the EU. EEAS.europa.eu [online], 10/05/2016 [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/8789/republic-korea-and-eu_en.

³⁷ European Union and the Republic of Korea held 14th Joint Committee. EEAS.europa.eu [online], 16/12/2017 [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/37528/european-union-and-republic-korea-held-14th-joint-committee_en.

³⁸ Resolution 2397 (2017) Adopted by the Security Council at its 8151st meeting, on 22 December 2017. UN.org [online] [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: [http://daccess-ods.un.org/access.nsf/GetFile?OpenAgent&DS=S/RES/2397\(2017\)&Lang=E&Type=DOC](http://daccess-ods.un.org/access.nsf/GetFile?OpenAgent&DS=S/RES/2397(2017)&Lang=E&Type=DOC).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

ESVČ v prohlášení uvítala přijetí dalších omezujících opatření. EU přijme vlastní omezující opatření v roce 2018. EU dále vyzvala Severní Koreu, aby se řídila rezolucemi RB OSN.³⁹

Další kolo syrských mírových rozhovorů v Astaně

Popis problematiky

I přes značné úspěchy vládní armády, která postupuje proti povstalcům, se nedaří občanskou válku v Sýrii řešit politicky. V Ženevě se 15. prosince setkali zástupci opozice a vládního tábora. Dle informací opozice i nadále odmítá, aby se politického přechodu v zemi účastnil dosavadní prezident Bašár Asad, který se ale může spolehnout na ruskou vojenskou i politickou podporu. Zvláštní zmocněnec OSN pro Sýrii Staffan de Mistura v té souvislosti také vyjádřil zklamání, že požadavky vládní a opoziční strany zůstávají i nadále rozporné a mírové rozhovory tak nepokračují.⁴⁰

Dne 22. prosince proběhlo zasedání v kazašské Astaně, jehož smyslem bylo připravit dohodu obou stran před pokračováním ženevských rozhovorů. Není zřejmé, zda došlo k nějakému posunu.⁴¹ Zasedání ale přineslo pokrok v práci pracovní skupiny o zadržovaných a pohřešovaných osobách, výměny informací o nich a poskytování humanitární pomoci. Zvláštní zmocněnec de Mistura oznámil, že hodlá s ženevskými rozhovory pokračovat v druhé polovině ledna a přednést též vlastní a ambiciózní plán jejich pokračování (otázky spojené s ústavou a volebním systémem a další).⁴²

Jednání v institucích EU

EU poskytla 9 milionů EUR na podporu mírového jednání a politického přechodu k demokracii v Sýrii.⁴³

ESVČ dále ocenila rezoluci RB OSN umožňující přeshraniční humanitární činnost s cílem zajistit přístup pomoci všem osobám. EU podle stanoviska požaduje po syrské vládě, aby umožnila doručení pomoci všem osobám v nouzi a také zajistila nerušenou dodávku této pomoci. EU dále

³⁹ Statement by the Spokesperson on the adoption of additional restrictive measures on the DPRK by the UNSC. EEAS.europa.eu [online], 22/12/2017 [cit. 2018-01-03]. Dostupné z:

https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/37870/statement-spokesperson-adoption-additional-restrictive-measures-dprk-unscc_en.

⁴⁰ Joint Press Stakeout by UN Special Envoy for Syria, Staffan de Mistura, and UN Senior Advisor Jan Egeland. UNOG.ch [online], 7 December 2017 [cit. 2018-01-05]. Dostupné z:

[https://www.unog.ch/unog/website/news_media.nsf/\(httpNewsByYear_en\)/5014D85104A98EE4C12581EF00580907?OpenDocument](https://www.unog.ch/unog/website/news_media.nsf/(httpNewsByYear_en)/5014D85104A98EE4C12581EF00580907?OpenDocument).

'Missed opportunity': Syria talks round concludes with no real negotiations. Middleeasteye.net [online], 15 December 2017 [cit. 2018-01-05]. Dostupné z: <http://www.middleeasteye.net/news/missed-opportunity-syria-talks-round-concludes-without-no-real-negotiations-408631035>.

⁴¹ Viz například Solovyov, Dmitry, Miles, Tom. U.N. to join Syria talks in Astana, with humanitarian hopes. Reuters.com [online], December 21, 2017 [cit. 2018-01-05]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-syria-talks-un/u-n-to-join-syria-talks-in-astana-with-humanitarian-hopes-idUSKBN1EF1RP>.

⁴² Statement on behalf of the UN Special Envoy for Syria, Staffan de Mistura. UNOG.ch [online], 22 December 2017 [cit. 2018-01-05]. Dostupné z:

[https://www.unog.ch/unog/website/news_media.nsf/\(httpNewsByYear_en\)/C1024976E4DC4C18C12581FE004EEB05?OpenDocument](https://www.unog.ch/unog/website/news_media.nsf/(httpNewsByYear_en)/C1024976E4DC4C18C12581FE004EEB05?OpenDocument).

⁴³ EU strengthens its support to the Geneva peace process to end the conflict in Syria. EEAS.europa.eu [online], 20/12/2017 [cit. 2018-01-05]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/37698/eu-strengthens-its-support-geneva-peace-process-end-conflict-syria_en.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

vyzvala k politickému řešení občanské války. Obě strany konfliktu by měly usilovat o úspěšný průběh jednání v Ženevě.⁴⁴

⁴⁴ Declaration by the High Representative on behalf of the EU on Syria. Consilium.europa.eu [online], 21/12/2017 [cit. 2018-01-05]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/12/21/declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-eu-on-syria/>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz